

op de toppers in de glastuinbouw'

Directeur Johan Kos: "We richten het onderzoek op onze private proeftuin op nieuwe ontwikkelingen op het gebied van gewasbescherming, teeltsystemen, gewaskwaliteit, meststoffen en houdbaarheid."

In West-Friesland, met zicht op de weidse polder en op minder dan tien kilometer afstand van Agriport A7, Grootslag en Seed Valley, ligt Proeftuin Zwaagdijk. Op dit onderzoekcentrum heerst volop bouwactiviteit. Er komen twintig nieuwe kasafdelingen bij. Dit bedrijf groeit mee met de vraag vanuit de omringende, sterk expanderende glastuinbouw.

TEKST EN BEELD: MARLEEN ARKESTEIJN

Minister Gerda Verburg zal bij de officiële start van Kom in de Kas 2008 de nieuwbouw van de proeftuin in Zwaagdijk feestelijk openen. "We hebben straks 50 afdelingen van 70 tot 400 m², waar we proeven kunnen uitvoeren. De nieuwe afdelingen zijn 'state of the art'. De kassen zijn zes meter hoog en te conditioneren wat betreft CO₂, water, luchtvochtiging en licht," vertelt directeur Johan Kos. "In Zwaagdijk hebben we straks 35 afdelingen, waarvan er 20 nieuw zijn. Ook bij de Demokwekerij in Honselersdijk vindt nieuwbouw plaats, speciaal om aan de vraag vanuit het Westland te kunnen voldoen. We hebben daar straks 15 demoafdelingen. Deze nemen we per 1 maart in gebruik."

Proeven op 100 praktijkbedrijven

Kos doet het onderzoek het liefst zo dicht mogelijk bij de praktijk en als het kan ook in de praktijk. "We doen proeven op honderd praktijklocaties. Dat is naar schatting de helft van ons onderzoek. Vooral de intensieve of lastige proeven met plantenziekten, zoals een spintproef, doen we in Zwaagdijk. Ons onderzoek is gericht op nieuwe ontwikkelingen op het gebied van gewasbescherming, teeltsystemen, gewaskwaliteit, meststoffen en houdbaarheid. Samen met telersverenigingen, afzetorganisaties of individuele kwekers steken we de koppen bij elkaar en werken we concepten uit." Honselersdijk is de demotuin voor het Westland waar teeltsystemen en effecten

van gewasbeschermingsmiddelen en meststoffen worden getoond. Een bijkomend voordeel: de 15 participanten kunnen gebruik maken van elkaars kennis.

De toppers als doelgroep

Directeur Kos: "We richten ons op de toppers in de tuinbouw. We willen ze in hun ontwikkelingen bijstaan en op die manier verder helpen. Met toppers bedoelen we zeker niet alleen de hele grote telers. Het kan ook om kleine gewassen gaan of om intensieve teelten op een klein oppervlak." Toppers kunnen ook kleine kwekers zijn met nieuwe ideeën. "Je moet het vooral zien als mensen die presteren op hun eigen niveau. Vergelijk het met voetballen. Een jongetje van acht jaar dat op voetbal zit, kan net zo goed een topper zijn als Johan Cruyff."

Geld

Tien jaar geleden, met de landelijke reorganisatie van het landbouwkundig onderzoek, zou deze proeftuin worden gesloten. Het bestuur koos er echter voor om per 1 januari 1997 als zelfstandige, private stichting door te gaan. "We zijn nu een bedrijf als ieder ander bedrijf. We draaien zonder subsidie. De financiering gebeurt door de opdrachtgevers. Dat moet je breed zien, bijvoorbeeld Productschap Tuinbouw, gewasbeschermingsfabrikanten, de veiling, de Rabobank en de provincies. We doen onderzoek ten dienste van de sector."

Groeiend glastuinbouwaandeel

Kos: "We haken met het onderzoek in op nieuwe ontwikkelingen in de bloembollenteelt, broeierij, vollegrondsgroenten, bloemisterij en de akkerbouw. De laatste jaren is het aandeel glastuinbouw in verhouding sterk gestegen. In de loop van dit jaar wordt het de grootste sector op deze proeftuin. Van de dertig mensen hier zijn er vijftien voor de glastuinbouw bezig." Hij vervolgt: "Dit komt vooral door de dynamiek in de glastuinbouw. Er is veel onderzoek nodig, omdat er veel gebeurt. Telers worden groter. Ze moeten rationele beslissingen voor grote investeringen

Vervolg op pagina 22

op de toppers in de glastuinbouw

5 EN 6 APRIL

nemen, die ze met onderzoek willen onderbouwen."

De beslissing voor de nieuwbouw in beide plaatsen is genomen op basis van klanttevredenheidsonderzoek, dat de proeftuin eens per vier jaar houdt.

Wortelwiel

Een voorbeeld van innovatief onderzoek samen met de proeftuin is het wortelwiel. Teler Fred van Zijl uit Honselersdijk heeft deze nieuwe manier van telen uitgetest op een beperkt aantal planten. Bij de demokwekerij start rond 1 maart een proef op grote schaal.

Het wortelwiel is letterlijk een wiel waarom de wortels gewikkeld zitten. Door het wortelgedeelte vochtig te houden, ontwikkelen zich steeds nieuwe wortels op het grensvlak van stengel en wortel. De plant blijft doorgroeien. Je kunt zo bij wijze van spreken een plant van twee jaar opkweken. Het voordeel daarvan is, dat je niet na een jaar weer een nieuwe plant hoeft op te bouwen. De plant blijft in productie.

Test gewasbeschermingsmiddelen

Gewasbescherming is een ander belangrijk aandachtsgebied. Daarbij zijn er twee aspecten: het toelatingsonderzoek van nieuwe middelen en het residu-onderzoek. Deze onderzoekinstelling is gecertificeerd voor het doen van GLP-onderzoek (Good Laboratory Practice). Het doel van dit onderzoek is het volgen van het residu van een gewasbeschermingsmiddel op een geoogst, eetbaar product.

De onderzoekinstelling heeft ook een GEP-certificaat (Good Experimental Practice) van de Plantenziektenkundige Dienst om toelatingsonderzoek voor gewasbeschermingsmiddelen uit te mogen voeren. Fabrikanten van gewasbeschermingsmiddelen mogen de onderzoeksresultaten bij de Commissie Toelating Bestrijdingsmiddelen (CTB) gebruiken als onderbouwing bij de aanvraag voor een toelating. "We verzorgen het hele dossier voor nieuwe toelatingen. In het begin als een middel nog niet is toegelaten, is het onderzoek geheim. Daarna volgen demonstratie en voorlichting op de demokwekerij. We doen het middelenonderzoek voor alle fabrikanten. Wij zijn neutraal. Dat is onze kracht. Het gaat ons erom een pro-

Van de dertig mensen op deze proeftuin zijn er vijftien werkzaam voor de glastuinbouw.

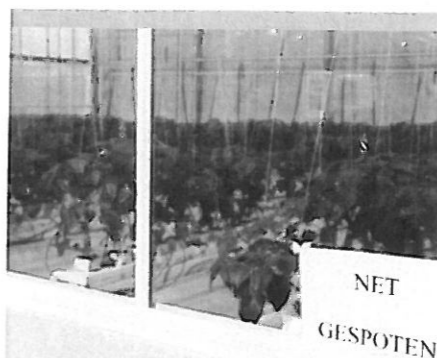
bleem op te lossen, zodat er een zo breed mogelijk middelenpakket beschikbaar is voor de telers."

Ook meststoffenproducenten maken gebruik van dit onderzoekscentrum. "We doen onderzoek naar de invloed van bemesting op de kwaliteit en de opbrengst of naar technische toepassingen."

Proef maximaal duurzame teelt

De glasgroentetelers Alex Zwinkels, Philip van Antwerpen, Frank van Kleef en Wim Grootsholte doen samen met andere partijen dit jaar een proef op deze proeftuin. Het doel is om de teelt van tomaat, komkommer en paprika met moderne technologie duurzaam te innoveren met behoud van een redelijk ondernemingsrendement.

Het gaat om drie proeven van elk 150 m².

Proeftuin Zwaagdijk verzorgt het hele dossier voor nieuwe toelatingen. In het begin als een middel nog niet is toegelaten, is het onderzoek geheim.

De drie gewassen zijn geplant in kokos. Ze worden zonder gewasbeschermingsmiddelen geteeld en krijgen organische meststoffen via een druppelbevloeiing. De proef is een initiatief van de stichting Pura natura, die streeft naar een vernieuwende duurzame teelt in combinatie met marketing.

Kleurig

Van den Hoeks Bloeioproevenbedrijf is sinds kort een onderdeel van de proeftuin. De kernactiviteit van dit bedrijf is het voorderd in bloei trekken van bolgewassen voor grote showdoeleinden, zoals de Midwinterflora in Lisse, Lenteweelde in Obdam en het Holland Flowers Festival in Zwaagdijk, maar ook voor de kwekerij, de export en media. Dit onderdeel zorgt letterlijk voor een beetje kleur in de meestal kale winterperiode op deze onderzoekinstelling.

Proeftuin Zwaagdijk krijgt er 20 hypermoderne kasafdelingen bij. Verdeeld over de locaties Zwaagdijk en de Demokwekerij in Honselersdijk beschikt dit bedrijf nu over 50 afdelingen van 70 tot 500 m².

Het aandeel glastuinbouw is door de nieuwbouw gegroeid tot de grootste sector van dit bedrijf. Het onderzoek richt zich vooral op nieuwe ontwikkelingen.

SAMENVATTING